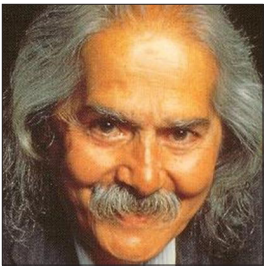

از آن همه دیروز / بازخوانی تاریخ

مردی از سلالهٔ فردوسی

مهدی اخوان ثالث شاعر پرآوازه و پژوهشگر ایرانی ۱۴ اسفند ۱۳۰۷ در مشهد متولد شد. تخلص وی در اشعارش «م. امید» بود. در آغاز شاعری قالب شعر کهن را برگزید. اما کم‌کم به شعر نیمایی روی آورد و درخشان‌ترین آثارش را در قالب نیمایی سرود. زبان او یادآور شکوه و فخامت سبک خراسانی است و عشق به میهن و تأثیرپذیری از زبان شاهنامه فردوسی به اشعارش لحنی حماسی بخشیده است. او تنها شاعر نوپردازی بود که توانست زبان و لحن شعر کلاسیک فارسی را با قالب‌های شعر نیمایی تلفیق کند و به سبک و شیوه‌ای خاص خود در این زمینه دست پیدا کند. نخستین دفتر شعرش را با عنوان ارغنون در سال ۱۳۳۰ منتشر کرد. اگرچه اخوان در دهه بیست خورشیدی فعالیت شعری خود را آغاز کرد، اما تا زمان انتشار دومین دفتر شعرش، زمستان، در سال ۱۳۳۶، در محافل ادبی آن روزگار شهرت چندان نداشت. با اینکه او نخست به سیاست گرایش داشت ولی پس از کودتای ۲۸ مرداد از سیاست تا مدتی روی گرداند. چندی بعد با نیما یوشیج و شیوه سرایندگی او آشنا شد. شاهکار اخوان ثالث شعر زمستان است. او بر شاعران معاصر ایرانی تأثیری عمیق داشته است. از جمله آثار او می‌توان به این نام‌ها اشاره کرد: آخر شاهنامه، از این اوستا، دوزخ اما سرد، در حیاط کوچک پاییز در زندان، ترا ای کهن بوم و پر دوست دارم، تقیضه و تقیضه‌سازان، بدعت‌ها و بدایع نیما یوشیج و…

مهدی اخوان ثالث چهارم شهریور ۱۳۶۹ درگذشت و در توس در کنار آرامگاه فردوسی به خاک سپرده شد.

خودزنی / محیط‌زیست

مردی که ۷۰ هزار درخت کاشته است

«مهدی نظری» که برای ۷۰ هزار درخت در نقاط مختلف ایلام پدری کرده، کارمند بانک است. عصرها زنهال، بیل، کود و دبه آب رابار صندوق عقب ماشینش می‌کند تا وظیفه‌ای را که روحیه طبیعت‌دوست و مسئولیت‌پذیرش تعریف کرده، انجام دهد. نظری می‌گوید: جمعه‌یک روز زمستانی در سال ۸۸ برای تفریح به کوه‌های روستای محل تولدم، بیشه‌زار، رفته بودم. منتظر بودم آب کتری جوش بیاید و جای رادم کنم اما دراین میان متوجه گردوخاک عظیمی شدم که از سمت عراق در حال ورود به ایران بود. گردوخاک به قدری عظیم بود که با فکر کردم نکنند جنگ شده باشد؟! آن قدر ذهم مشغول این فاجعه زیست‌محیطی شد که صبر را جایز ندانستم، سوروسات پیک‌نیک را جمع کردم و راهی نهبالستان شدم. بعد هم ۱۰ درختی را که خریده بودم در کوهپایه بیشه‌زار کاشتم. وی ادامه می‌دهد: از اینکه به‌جای زانوی غم به بغل گرفتن و اظهار تأسف، اقدامی مؤثر انجام دادم، خیلی خوشحال بودم، به‌گونه‌ای که بعد از پایان ساعت کاری عصر شنبه به نزدیک مرز ایران و عراق رفتم و به کاشت نهال مشغول شدم.

مرد درختی که جلب مشارکت عمومی برای صیانت از محیط‌زیست را دلیل اصلی این کار عنوان می‌کند، درباره‌واکنش‌های مردمان محلی و مسئولان نسبت به این اقدام می‌گوید: با وجود اینکه نینم خیر بود، اما مخالفت‌های بسیاری را شاهد بودم؛ از مردمان محلی که گمان می‌کردند با درخت کاری قصد تصاحب زمینشان را دارم تا مسئولان محلی که احساس می‌کردند دارم جایای آنها می‌گذارم و می‌خواهم خودی نشان بدهم. حتی برخی از مردم هرآنچه رشته کرده بودم را پنبه می‌کردند و نهال‌ها را تخریب، اما با وجود همه ناملایمت‌هایی که چشیدم، نمتنها از هدفم بازماندم بلکه مصمم‌تر از همیشه به درخت‌کاری ادامه می‌دهم. نظری که در سال ۹۲ جایزه ملی محیط‌زیست را از آن خود کرده است، ثابت‌قدمی در این راه را مدیون حمایت‌های همسرش می‌داند و می‌افزاید: عشق به درخت کاری در خانواده کوچک ما نهادینه شده است. به‌گونه‌ای که دوفرزند کوچکم، فرزام هشت‌ساله و فریماه دوساله، درخت کاری را بهترین تفریح و سرگرمی می‌دانند و اسباب‌بازی‌هایشان هم با درخت و درخت کاری در ارتباط است. این روزها برگ و بار یادگارهای مرد درختی بر جای جای استان ایلام سایه انداخته است؛ از مدرسه، پارک و دانشگاه گرفته تا بیابان و کوه و دروشت. اما نظری عمدتا انرژی‌اش را بر درخت‌کاری در مناطق مرزی ایران متمرکز کرده است تا دیواره‌ای زیست‌محیطی در مقابل ریزگردها تشکیل دهد. این مرد ۴۰ ساله ایلامی که نهال‌هایش را از میان گونه‌های مقاوم مناطق گرمسیری انتخاب می‌کند، تصریح می‌کند: گونه‌هایی چون کهور، کنار و اکالیپتوس علاوه بر اینکه در برابر کم‌آبی مقاوم‌ترند، با بیابان‌زایی هم مبارزه می‌کنند. نگهداری از ۷۰ هزار درخت مسلمان آسانی نیست. نظری در این باره می‌گوید: علاوه بر اینکه گهگاه کارگرانی را برای آبیاری و نگهداری از درخت‌ها به کار می‌گمارم، مردمان محلی را تشویق به حفظ و نگهداری از نهال‌های کاشته‌شده می‌کنم. وی ادامه می‌دهد: هرز بینه نگهداری از این تعداد درخت کم نیست و بعضی‌وقت‌ها باید با اجاره تراکتور به آبیاری نهال‌ها بپردازم به‌همین دلیل معمولا هر ماه نیمی از حقوق کارمندی‌ام را برای این کار کنار می‌گذارم.

یادداشت روز

آیا احمدی نژاد از حامیان و مدافعان سابقش انتقام گرفت؟

متین مسلم |… نتیجه انتخابات روز جمعه ایران تداومی پرشتاب و پیردامنه از تحول قبل تر خود یعنی انتخاب حسن روحانی در سال ۲۰۱۳ بود. اما آنچه موجب تعجب من شده آن است که نیروهای محافظه‌کار با توجه به ضرورت حفظ بقا، چگونه نتوانستند از حدود ۳ سال پیش بروز تحولات اجتماعی و تغییر خواست عمومی در جامعه ایران را ببینند و درک کنند؟ اگر آینده‌نگری و ارزیابی صحیح موقعیت‌ها و فضای اجتماعی یک ضرورت تمام‌عیار برای عمل سیاسی نیروهای کنشگر اجتماعی محسوب می‌شود – که لاجرم جز این نمی‌تواند باشد – با این محاسبه اشتباه از خواست افکار عمومی، آیا محافظه‌کاران به پایان راه رسیده‌اند؟ یا ناگهی واقع‌گرایانه، خیر! مشروط به آنکه برای آینده، نیروهای تعدیل‌کننده و واقع‌بینی در میان آنها پیدا شود، نه مانند گذشته که تقریبا همه آنها رادرو کردند. مشکل بزرگ محافظه‌کاران که در ادبیات سیاسی ایران از آنها به عنوان اصول‌گرا یاد می‌شود آن است که قابلیت حیرت‌آوری در منکوب کردن نیروهای درونی خود دارند و موفقیت سیاسی‌شان را در یکدستی تصمیمات و اعمال سانترالیزم سازمانی بی‌رحم می‌دانند. (نقطه ضعفی

نان داغ کباب داغ / تازه‌های نشر

آشنایی با زبان پیچیده یک فیلسوف آلمانی

کتاب «خدا یگانی و بندگی؛ از پدیدارشناسی روح هگل» منتشر شد

«خدا یگانی و بندگی؛ از پدیدارشناسی روح هگل»، عنوان کتابی نوشته علیرضا سید احمدیان است. این کتاب که به‌صورت دوزبانه فارسی و آلمانی به چاپ رسیده درچه‌ای برای درک زبان پیچیده فیلسوفی مانند «هگل» محسوب می‌شود. هسته کتاب حاضر که نخستین بخش از نظریه «آگاهی و خودآگاهی» در فلسفه «هگل» را تشکیل می‌دهد. ترجمه جدیدی از بخش «خدا یگانی و بندگی» از کتاب «پدیدارشناسی روح» است.

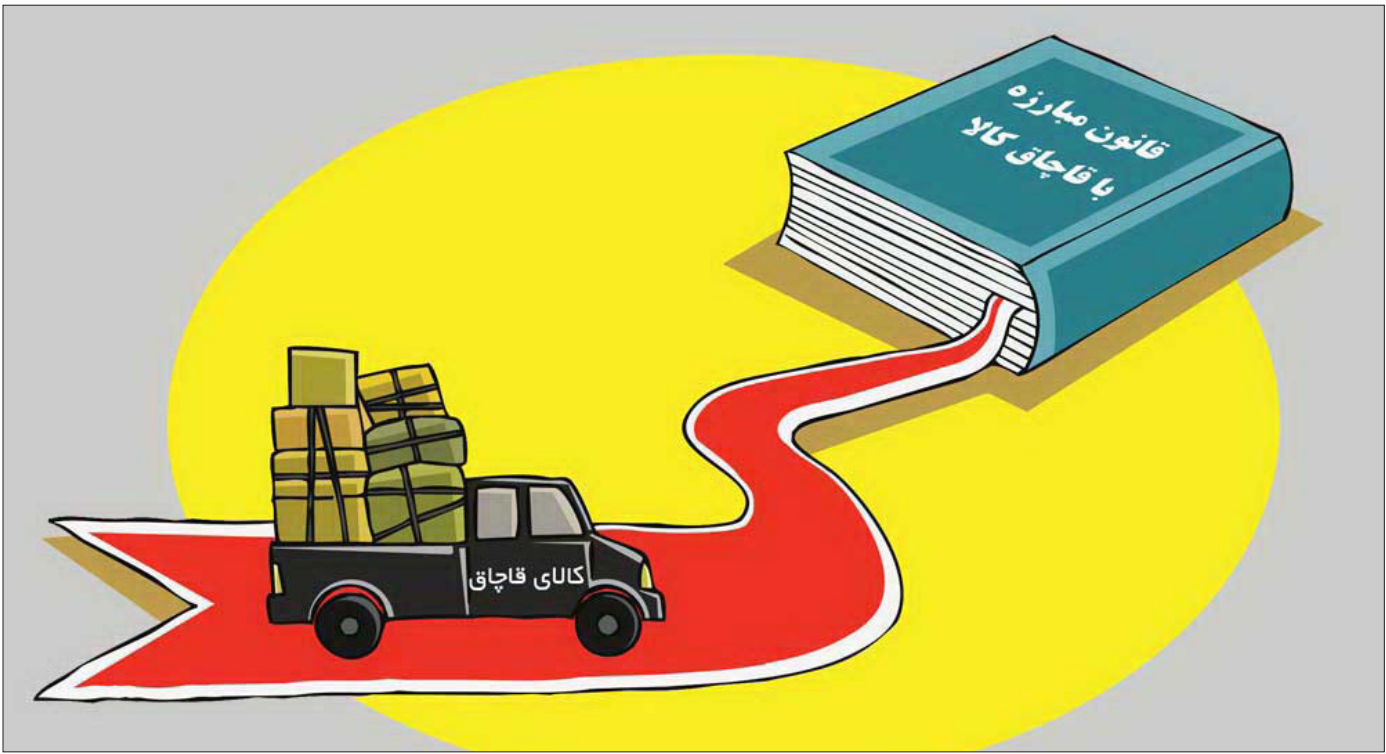
نویسنده در مقدمه کتاب به بحثی در باره سابقه تفسیر اثر می‌پردازد. مولف کوشیده است تا با ارجاع به دستگاه فکری هگل طرح جدیدی از معنای «تفسیر» ارائه کند و بندهای نوزده‌گانه آن را با نگاهی به علم منطق توضیح دهد.

در بخشی از مقدمه کتاب می‌خوانیم: «فصل «خدا یگانی و بندگی» الگویی در ایجاز و تراکم مفاهیم فلسفی است و فهم آن گامی در فهم پدیدارشناسی روح است اما این گفته به معنای آن نیست که از طریق این فصل می‌توان کل اثر را فهمید. فیلسوف در این فصل از کتاب «پدیدارشناسی روح» بایاتی پیچیده، که شاخص نوشته‌های او و دیگران فیلسوفانی ایده‌آلیست است، با ذکر جزئیات و بنا به «منطقی در وراء آگاهی»، خروج روح از وضعیت طبیعی و ورود در ساحت تاریخی را با ظهور نسبت خدا یگانی و بندگی مقارن می‌داند.

آن‌گاه در نظام فلسفی بالنده خود ثابت می‌کند که ناممکن شدن بردگی در دوران جدید را نباید از شایست و ناشایست اخلاقی قیاس گرفت؛ امتناع بردگی حاصل بسط ایده آزادی در تاریخ است. مهمترین نتیجه منطقی فصل این است که بسط آزادی و رفع بردگی و بندگی، مستلزم حل و رفع دیالکتیک تاریخ است، نه جایجایی خدا یگان و بنده.»

سید احمدیان در باره تاریخچه نگارش «پدیدارشناسی روح» از سوی هگل می‌نویسد: «هگل

گردش روزگار برعکس است

بدون شرح!

طرح: محمود نظری

با کاروان حله / اخبار هنر

فیتله‌ای‌ها به تلویزیون برمی‌گردند

تهیه‌کننده برنامه «فیتله» اعلام کرد عموهای فیتله‌ای و تیم سازنده این برنامه در ایام نوروز به تلویزیون برمی‌گردند. علیرضا آقایی اعلام کرد: «از روز چهارشنبه سوری قرار است با برنامه‌ای تحت عنوان «هفت سین و بچین» مهمان خانه‌های مردم شویم. این برنامه تولیدی است و اکنون گروه سازنده که شامل ۱۸۰ نفر می‌شوند، شبانه‌روز کار می‌کنند تا بتوانند برنامه را به موقع به بخش برسانند. این برنامه

قرار است هر شب ساعت ۲۳ پس از پایان سریال نوروزی شبکه یک روی آنتن برود.»

آقایی سپس در باره اینکه چه شد که برای اجرای برنامه به شبکه یک دعوت شدند؟ توضیح داد: «برنامه «هفت سین و بچین» در ژانر برنامه‌های بزرگسال تهیه می‌شود و بیشتر خانوادگی است. به همین خاطر این نوع برنامه با اهداف شبکه اول منطبق بود. «هفت سین و بچین» یک جنگ شبانه است که امیدواریم بتوانیم در ایام نوروز مردم را شاد کنیم. گروه سازنده از آنجا که خیلی دلشان برای مردم تنگ شده است، با وجود محدودیت زمانی، ۲۴ ساعته تلاش می‌کنند تا بتوانند اتفاق خوبی را در ایام نوروز رقم بزنند.» تهیه‌کننده برنامه «فیتله» طی روزهای گذشته اعلام کرده بود، رابطه فیتله با تلویزیون خوب شده است. او توضیح داده بود: «فعلا برای اجرای برنامه در شبکه دو صحبتی انجام نشده. ولی در عین حال در شبکه‌های یک، پویا و شبکه نسیم صحبت‌هایی برای حضور فیتله انجام شده که هنوز جدی نشده. این جدی نشدن ربطی به حواشی ما ندارد، بلکه بیشتر به مسائل مالی و برنامه‌ریزی شبکه‌ها بر می‌گردد.»

خواهم که شبی محو جمال تو شوم
نظاری بزم وصال تو شوم
وانگاه به یاد شمع رویت همه عمر
بنشینم و فانوس خیال تو شوم
(محتشم کاشانی، قرن دهم، رباعیات)

سوت‌بان

خدا یگانی و بندگی؛ ار پدیدارشناسی روح هگل
مولف: علیرضا سید احمدیان
نشر چشمه
شمارگان: هزار نسخه
قیمت: ۲۵ هزار تومان
صفحه ۳۶۰

نگارش این اثر را در ۳۵ سالگی آغاز کرد و ظرف مدت پانزده ماه آن را به پایان رساند. که از شاهکارهای تاریخ فکر و فلسفه به شمار می‌آید. هگل در فاصله اکتبر سال ۱۸۰۵ تا ژانویه سال ۱۸۰۷ مشغول نگارش این نخستین اثر فلسفی بزرگ خود بود. کتاب در عید پاک سال ۱۸۰۷ در تیراژ هزار نسخه به طبع رسید. هجده سال پس از این تاریخ یعنی در سال ۱۸۲۵ «سوزف آنتون گبهارت»، ناشر سساکن در «بامبرگ» و «وورتمبرگ»

که چاپخانه تحت امرش نخستین چاپ کتاب را به انجام رسانده بود. به هگل اطلاع داد که هزار نسخه اثر همگی به فروش رسیده‌اند و موقع آن رسیده تا فیلسوف به ویراست تجدید نظر شده بیندیشد. هگل که در این ایام در اوج فعالیت دانشگاهی خود در برلین بود، سال‌های ۱۸۲۷ تا ۱۸۳۱ تماما به کار بر روی ویراست جدید دایره‌المعارف علم فلسفی و نیز علم منطق سپری کرد؛ او ظاهرا با تاخیر بسیار، یعنی در ماه‌های سپتامبر و اکتبر سال ۱۸۳۱ دست به کار بازبینی مجدد شاهکار دوران جوانی خود شده بود که در روز چهارده نوامبر سال ۱۸۳۱ مرگی نابهنگام فیلسوف بزرگ آلمان را در ربود. «خدا یگانی و بندگی» کتابی است که در سه بخش تالیف شده است. «تاریخ تفسیر یک متن»، عنوان بخش نخست کتاب است. «در باره ترجمه» عنوان بخش دیگری از این کتاب است. بخش سوم کتاب حاضر، ترجمه واصل «خدا یگانی و بندگی» (دوزبانه) نام دارد. در این بخش متن فارسی و آلمانی «خدا یگانی و بندگی» گنجانده شده و استدراکات ترجمه بررسی شده است.

رهبر ارکستر سمفونیک تهران استعفا داد

علی رهبری مدیر هنری ارکستر سمفونیک تهران در ادامه حاشیه ماه‌های اخیر این مجموعه موسیقایی با انتشار نامه‌ای خطاب به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از وی خواست مدیریت ارکسترها را از بنیاد رودکی بگیرد. در بخشی از متن نامه او آمده است: «متأسفانه دادن اختیار این ارکستر به بنیاد رودکی از همان ابتدای کار، اشتباهی بزرگ بوده و هر ماه که از شروع فعالیت گذشته، این اشتباه واضع‌تر خود را نشان داده است… مسئولیت اداری ارکستر با آقای بهرام جمالی مدیر عامل بنیاد رودکی است. عدم مدیریت، عدم شناخت کافی موسیقی کلاسیک، داشتن مشاوران بسیار غیرحرفه‌ای و بی‌نظمی‌های افراد زبردست آقای بهرام جمالی و در آخر بدقولی‌های این بنیاد نسبت به هنرمندان ایرانی سبب شده است چند نوازنده و خواننده بسیار خوب ما، ارکستر را ترک کنند و افراد با استعداد ایرانی هم که از خودگذشتگی نشان داده و تمام مشکلات را تحمل کرده‌اند و در ارکستر مانده‌اند نیز حتی یک ماه آرامش نداشته‌اند. همچنین با وجود اخبار غیر واقعی در رسانه‌ها از طرف آقای جمالی در ۶ ماه گذشته حتی یکبار هم دستمزد این افراد بطور کامل پرداخت نشده است و قراردادی هم برای آینده در دست ندارند. بنده هم تا به امروز تمام مشکلات را تحمل کرده‌ام ولی نه تنها دیگر امیدی برای ادامه کار با این بنیاد غیرحرفه‌ای ندارم بلکه با تقدیم استعفا ی خودم از سمت رهبر دائم و مدیر هنری این ارکستر، راه را برای نوازندگان باز می‌کنم تا شاید بتوانند سازمان دیگری را در این مملکت برای ادامه کار خود پیدا کنند…».

کنند. دقیقانمی دائم واقعا موفق شدند یا نه؟! ظاهرا که نشدند. اما اکنون خود گرفتار همین منطق سیاسی و فلسفی شان (پروژه حذف) شده‌اند. ولی امروز نیروی سیاسی غالب‌شده، مترصد بازگرداندن این منطق به مدافعانش است؟ سوال سختی ست! اما متد و عادت سیاسی پریزدت روحانی و نیز مواضع اکبر هاشمی رفسنجانی وقایع می‌دهد. اگر طرف مقابل اخلاقا منطق سیاسی شکست را بپذیرد، منتقا آنان هم چنین کاری علیه مخالف شکست خورده نخواهند کرد،. آنگاه که این هر دو پیروز میدان سیاست از همدلی، تعامل و یاپیان خصومت‌ها سخن گفته‌اند. اما جدای از بررسی علل شکست محافظه کاران، تصویری کنیم باید به نقش محمود احمدی‌نژاد در این فرآیند و فروپاشی توجه ویژه‌ای شود. مسئله از ۲ زاویه حائز اهمیت است. از زاویه خود احمدی نژاد که خوب می‌دانست حتی نامش می‌تواند برای قوی‌ترین نیروی سیاسی ویرانگر باشد. او از مدتها پیش تصمیم گرفت برای انتقام گرفتن از حامیان و مدافعان سابقش که او را رها کرده بودند. در سایه به آنها نزدیک شود. مهم نبود آنان او را خود نمی‌دانند، احمدی نژاد که خود را از آنان می‌دانست!

که جبهه‌و واحد اصلاح طلبان و اعتدالیون به خوبی برآن فائق آمدند). در این زمینه نمونه‌های زیادی را می‌توان ارائه داد، از علی اکبری ناطق نوری گرفته تا حتی علی مطهری نماینده فعلی پارلمان. اما شاخص‌ترین این پالایش‌ها، برخورد حیرت‌آور و عجیبی بود که با رئیس پراگماتیست و واقع‌بین مجلس ایران علی لاریجانی کردند. وقایع ۳ سال اخیر را لاریجانی هرگز فراموش نخواهد کرد. تحولات ۲۶ فوریه تاریخی، تنها از آن جهت که نیروهای معتدل و اصلاح‌طلب توانستند در یک همگرایی بی نظیر اراده خود را به شیوه‌ای دمکراتیک اعمال کنند، جلب نظر نمی‌کند. بلکه عمدتا از این جهت هم اهمیت یافته که «اولا، نیروی قدرتمند ملی ایرانیان تکلیف خود با مدافعان قرائت‌های تند و خارج از عرف سیاسی و اجتماعی روشن کرد. ثابیا، به نیروهای محافظه‌کار عملا و علنا نشان داد برداشتنشان از جامعه ایرانی تا چه میزان با انحراف در مینا و زاویه دید روبروست. واقعیت آن است که محافظه‌کاران طی سال‌های گذشته نه تنها عرصه را بر مخالفان مسالمت‌جویشان تنگ کردند، بلکه به دنبال تحقق شریا یطی بودند که اولین اشتباه مخالفان را به آخرین آن تبدیل